

Konst från Västernorrland

ur museets samlingar

14 oktober 2010 – 14 mars 2011

Murbergets konstsamling består av målningar från 1600-talets slut och framåt. Porträttalningar berättar om människor som har levt i länet och som har varit kända för sina verksamheter. Andra målningar visar på mångfalden i det norrländska landskapet med motiv av berg, hav, skog, byar och städer. Påfallande många av konstnärerna i samlingen är kvinnor.

I den här utställningen presenterar vi verk från 1900-talet. Utgångspunkten är kända konstnärer som Carl Johansson, Helmer Osslund, Gunnar Wiberg och Atti Johansson. Vi har valt att ställa dem tillsammans med några mindre kända konstnärer från samma tid.

Vi har även tagit med några osignerade målningar som är skänkta av Rut Wahlgren från Härnösand. Tavlorna är intressanta och vi hoppas att vi får upplysningar om målningarna när de visas på utställningen.

Axel Bäckman, Härnösand

- 1 Häggviken, Nordingrå, 1911 (M14473)
- 2 "Aftonstämning från Kappelsberg", 1890-talet (M14509)
- 3 "Utsikt av Hemsöhatt i ovädersstämning målad från Sundhamn på Lungön", 1890-talet (M14508)

Alma Constantia Arnell, Härnösand (1857-1934)

- 4 Sommarlandskap, 1910 (M16818)
- 5 Landskap, 1919 (M18575)

Pontus Lanner, Stockholm

- 6 Högsjö nya kyrka, 1920-tal (M19734)

Helmer Osslund (1866 – 1938)

- 7 Sommarlandskapet från Nordingrå kusten, 1899-1900 (M7482)
- 8 Träd i stormen, 1890-tal (M26470)
- 9 Sjövik, Vermdön, 1889 (M26467)
- 10 Landskap, 1900-tal (M26472)
- 11 Kala träd, 1900-tal (M26466)
- 12 Sommarlandskap, 1920-tal (M14513)
- 13 Kvinnoporträtt (M26465)
- 14 Porträtt av Elvira Lindén (M26474)
- 15 Porträtt av Mauritz Lindén, 1910-talet (M26473)
- 16 Porträtt av landsfogde Sune Pählman, 1921 (M27851)

Carl Johansson "Norrlandsmålaren" (1863 – 1944)

- 17 Porträtt av Carl Johansson målad av sonen Ulf , 1934 (M14472)
- 18 "Kall vinterdag, Medelpad", 1900 (M14459)
- 19 Landskap, 1907 (M17513)
- 20 "Tidigt på våren i april 1909, Torp, Fränsta, Medelpad" (M14458)
- 21 Landskap från Sydeuropa, 1914 (M14464)
- 22 Höhässjor i Nordingrå, 1929 (M14457)
- 23 Starkotters grav (M7483)
- 24 "Utsikt över södra sundet", 1924? (M27484)

Tavlor skänkta av Ruth Wahlgren, Härnösand

- 25 En äldre dam, 1930-tal (M21366)
- 26 En flicka, 1930-tal (M21365)
- 27 En ung flicka, 1930-tal (M21364)
- 28 Finska flyktingar, 1940-tal (M21354)

Hampe Svanberg (1883 – 1961)

- 29 Senhöst vid Skiljeån, 1946 (M25376)
- 30 Fjällby, 1940-tal (M25378)
- 31 Vår, 1940-tal? (M25375)
- 32 Flicka i gatljus, 1940-tal (M25370)

Ragnvald Wentzel

- 33 Barnporträtt av Rosa Lindén, 1920 (M25402)
- 34 Barnporträtt av Dolly Lindén, 1920 (M25403)

Dolly Lindén

- 35 Porträtt av Rosa, 1940-tal (M25397)
- 36 Rosa gör plättar, 1950 (M25396)
- 37 Skogsjö, "Tjärnen" Kramfors, 1940 (M25389)
- 38 Fjälllandskap, Östbydal, 1941 (M25392)

Gunnar Wiberg "Norrlands Van Gogh" (1894 – 1969)

- 39 Jonssons gård i Överlänäs, 1940-tal (M21357)
- 40 Novemberafton, 1944 (M20796)
- 41 Porträtt av konstnärens mor (M21367)

Atti Johansson (1916 – 2003)

- 42 Stilleben (M29128)
- 43 Landskap (M29127)

Axel Bäckman

1868–1941, Härnösand och Södermanland.

Axel Bäckman studerade vid Tekniska skolan och konstakademin i Stockholm. Han var mest känd för sina kritiska teckningar som presenterades i många svenska tidningar, men även i de övriga skandinaviska länderna. Hans figurer i serien "Påhittiga Johansson" var kända av många. Han var mindre känd för sitt figur- och landskapsmåleri.

Alma Constantina Arnell

1857–1934 i Härnösand

Alma Arnell hade fått en gedigen utbildning hos flera svenska konstnärer som Cederström och Zorn, samt genom studier utomlands på konstskolan i Paris. Hon gjorde fleråriga konstresor i Italien. Alma Arnells måleri återger både det italienska och norrländska landskapet. Hon var verksam i konstnärslivet i Paris samtidigt som hon deltog i utställningar för kvinnliga konstnärer i Konstnärshuset i Stockholm.

Gunnar Wiberg

1894–1969 i Överhörnes

Gunnar Wiberg kom från byn Överhörnes utanför Örnsköldsvik. Redan vid 10 års ålder ritade han och målade. 27 år gammal började han på konstakademin i Stockholm. Som andra konstnärer reste han flera gånger till Frankrike, Italien och Spanien för att studera konst och måla. Han återvände till hembygden där han ägnade all sin tid åt att fånga de ögonblick som naturen och människoliv ger. Han sökte enkla motiv från människors arbete och vardag. Gunnar Wibergs grova, snabba penseldrag påminner om van Goghs måleri och han har ibland kallats för Norrlands van Gogh.

Atti Johansson

1916–2003 Österåsen, Sollefteå

Atti Johansson kom från en arbetarfamilj i Kiruna. Hon studerade vid konstfack i Köpenhamn och reste till Europa för vidare konststudier. Hon var engagerad i miljö- och fredsfrågor vilket återspeglas i hennes konst. Hon ansåg att målningarna bör vara tydliga och förankrade i lokala förhållanden. Hennes konst går att dela upp i två genrer. Den ena med figurativ offentlig och monumental konst, den andra sökande efter nya former i stafflimåleriet. "Min form finns inte, min känsla söker en form, min tanke behöver en form." skriver Atti.

Helmer Osslund

1866–1938, Sollefteå

Helmer Osslund hette från början Åslund, men under sin Amerikavistelse började han använda en för amerikaner enklare stavning. Han föddes i Tuna i Medelpad, men efter sin mors död flyttade han med far och syskon till Umeå. Efter studier på Tekniska högskolan i Stockholm började han sin konstnärliga verksamhet som formgivare för Gustavsbergs porslinsfabrik. Under resor till Amerika och europeiska länder fick han kontakter med konstnärslivet på kontinenten. Han studerade på egen hand och i olika privata skolor, bland annat hos Paul Gauguin som lärde honom måla på smörpapper. Han gifte sig och bosatte sig med familj utanför Sollefteå. Helmer Osslund vandrade genom det norrländska landskapet och målade både naturen och människor. Hans bilder är dynamiska både i landskapsmålningar som i porträtt.

Carl Johansson

1863–1944

Carl Johansson växte upp i Härnösand. När Carl var 14 år flyttade familjen till Stockholm. Läraren i den nya skolan upptäckte den unge mannens talang. Carl Johansson blev antagen till Konstakademin redan vid 19 års ålder. Som alla andra konstintresserade blev konstresor till Frankrike och Italien hans nästa steg i den utvecklingen. Han gifte sig med Marta Berglund från Sundsvall och paret bosatte sig i Fränsta. Där hade han ateljé och målade naturen i alla årstider. Att måla vintermotiv blev hans stora intresse och utmaning. Paret flyttade till Stockholm och Lidingö men åkte till Norrland varje år. Carl Johansson var en uppskattad målare som hade egna utställningar bland annat i Stockholm, Berlin, San Francisco och i Buenos Aires. Carl Johansson var tillsammans med Helmer Osslund och Leander Engström stora målare av norrländskt landskap. Var och en återgav det på sitt speciella sätt.

Ragnvald Wenzel

1898– ?

Det finns inte många uppgifter om denna konstnär. Ragnvald Wenzel kom från en hantverksfamilj från Älvsborgs län. Han studerade både måleri och bildhuggeri i Göteborg och hade en del utställningar i början på 1900- talet. Han målade både landskapsmotiv och porträtt. Han var även lantbrukare och fiolbyggare samt spelman.

Hans Halvdan Hampe Svanberg

1883–1961 från Lide by, Nora socken

Hampe Svanberg studerade i Stockholm och även utomlands i Tyskland, Österrike och Italien. Han var både skulptör och målare. Hans små skulpturer och reliefer föreställer vanliga människor vid sitt arbete. Hans måleri visar det norrländska landskapet i olika årstider. Han var mycket känd för sina teckningar i den lokala tidningen.

Dolly Lindén

1929– ?

Vi har ingen information om Dolly Lindén, mer än att vi vet att hon målade tillsammans med Hampe Svanberg. Han kallade henne sin konstnärsvän. Dolly Lindén skrev också artiklar om bygden kring Gränna.